

មេរៀនទី ១ មាតិកា

ក

មេរៀនទី ១ ចំណូលរសនិទាន

១

១ ប្រសាសន៍	១
២ ប្រសាសន៍	១
៣ ប្រមាណវិធីបើកឡើងវិញ	១
ក វិធីគុណ	១
ខ វិធីចែក	១
គ ការបញ្ចេញមួយចំនួនពីក្នុងវិញ	១
ឃ ការបញ្ចេញមួយចំនួនទៅក្នុងវិញ	២
ង វិធីបូក និង វិធីដក	២
៤ ផ្នែកលំហាត់មានដំណោះស្រាយ	៣
៥ ផ្នែកលំហាត់គ្រឹះវិះ	១១

មេរៀនទី ២ សមាមាត្រ

១៥

១ សមាមាត្រ	១៥
ក សមាមាត្រស្រប	១៥
ខ សមាមាត្រច្រាស់	១៥
២ លក្ខណៈសមាមាត្រ	១៥
៣ ចំណោទដែលទាក់ទង និង សមាមាត្រ	១៥
៤ ចំណោទដែលទាក់ទង និង ភាគរយ	១៥
៥ ចំណោទនៃភាគរយកើន ឬ ថយ	១៥
៦ ការប្រាក់	១៥

មេរៀនទី ៣ កន្សោមពីរគណិត

១៩

១ ផលគុណនៃកន្សោមពីរគណិត	១៩
២ ការដាក់កន្សោមពីរគណិតជាផលគុណនៃកត្តា	១៩
ក ដាក់កត្តារួម	១៩
ខ ប្រែប្រួលបង្គុំសំខាន់ៗ	១៩
គ វិធីគុណខ្លី	២០
ឃ វិធីបំពេញ និង បន្ថយតួ	២០
៣ ប្រមាណវិធីកន្សោមសន្លឹក	២០
៤ ផ្នែកលំហាត់មានដំណោះស្រាយ	២១
៥ ផ្នែកលំហាត់បន្ថែម ពីលក្ខណៈផ្សេងៗ	២៦

មេរៀនទី ៤ សមីការដឺក្រេទី១មានមួយអថេរ

៣១

១ សមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអថេរ	៣១
២ សមីការដែលមានភាគបែងជាលេខ	៣១
៣ សមីការដែលមានភាគបែងជាអថេរ	៣១
៤ សមីការដែលអង្គទី១ ជាផលគុណនៃកត្តា និងអង្គទី២ស្មើសូន្យ	៣១

៥ ចំណាត់ថ្នាក់ដីក្រចឹង មានមួយអង្គាត	៣១
មេរៀនទី ៥ វិសមីការដីក្រចឹងមានមួយអង្គាត	៤១
មេរៀនទី ៦ បំណែងចែកប្រភព	៤៣

បេរៀនទី ១ ចំនួនអសនិទាន

១ ឫសការេ

ធានូទៅ

បើ $a > 0$, $x^2 = a$ គេបាន $x = \sqrt{a}$ និង $x = -\sqrt{a}$ ។

២ ឫសគូប

ធានូទៅ

បើ $x^3 = a$ គេបាន $x = \sqrt[3]{a}$, a អាចវិជ្ជមាន ឬ អវិជ្ជមាន ។

៣ ប្រមាណវិធីលើរ៉ាឌីកាល់

ក វិធីគុណ

ធានូទៅ

ផលគុណនៃរ៉ាឌីកាល់ដែលមានសន្ទស្សន៍ដូចគ្នាស្មើនឹងរ៉ាឌីកាល់នៃផលគុណ

- $\sqrt{a} \cdot \sqrt{b} = \sqrt{ab}$, $a \geq 0, b \geq 0$
- $\sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b} = \sqrt[3]{ab}$ a, b អាចជាចំនួនវិជ្ជមានឬអវិជ្ជមាន ។

ខ វិធីចែក

ធានូទៅ

ផលចែកនៃរ៉ាឌីកាល់ដែលមានសន្ទស្សន៍ដូចគ្នាស្មើនឹងរ៉ាឌីកាល់នៃផលចែក

- $\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}} = \sqrt{\frac{a}{b}}$, $a \geq 0, b > 0$
- $\frac{\sqrt[3]{a}}{\sqrt[3]{b}} = \sqrt[3]{\frac{a}{b}}$, $b \neq 0$

គ ការបញ្ចេញមួយចំនួនពីក្នុងរ៉ាឌីកាល់

ធានូទៅ

ដើម្បីបញ្ចេញមួយចំនួនពីរ៉ាឌីកាល់ គេត្រូវបំប្លែងរ៉ាឌីកង់ជាស្វ័យគុណដែលមាននិស្សន្ទស្សន៍ស្មើនឹងសន្ទស្សន៍នៃរ៉ាឌីកាល់ ។

ឃ ការបញ្ចូលមួយចំនួនទៅក្នុងក្រុមរ៉ាឌីកាល់

ជាទូទៅ
ដើម្បីបញ្ចូលមួយចំនួនទៅក្នុងក្រុមរ៉ាឌីកាល់ គេត្រូវលើកចំនួននោះជាស្វ័យគុណដោយឲ្យនិស្សន្ទនៃស្វ័យគុណស្មើនឹងសន្ទស្សន៍នៃរ៉ាឌីកាល់។

ង វិធីបូក និង វិធីដក

ជាទូទៅ
ដើម្បីគណនាផលបូក និង ផលដករ៉ាឌីកាល់ដែលមានសន្ទស្សន៍ដូចគ្នាគេត្រូវបំប្លែងរ៉ាឌីកង់ឲ្យដូចគ្នា។ ដើម្បីគណនាផលបូក និង ផលដករ៉ាឌីកាល់ដែលមានសន្ទស្សន៍ដូចគ្នា និង មានសន្ទស្សន៍ដូចគ្នា គេបូក-ដកមេគុណនឹងមេគុណ ហើយរ៉ាឌីកាល់ទុកដដែល។

៤ ផ្នែកលំហាត់មានដំណោះស្រាយ

ចូរជ្រើសរើសចម្លើយដែលមានតែមួយគត់ នៅក្នុងសំណួរនីមួយៗខាងក្រោម ៖

១. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $2x + 3 = 5$ គឺ

ក. $x = 1$

ខ. $x = -1$

គ. $x = 2$

ឃ. $x = -2$

២. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $-2x + 3 = 5$ គឺ

ក. $x = 1$

ខ. $x = -1$

គ. $x = 2$

ឃ. $x = -2$

៣. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $(x + 1)(x + 2) = x^2 + 5$ គឺ

ក. $x = 1$

ខ. $x = -1$

គ. $x = 2$

ឃ. $x = -2$

៤. កន្សោម $A = x^2 - 4$ អាចសរសេរជាទម្រង់ ៖

ក. $A = (x + 2)^2$

ខ. $A = (x - 2)^2$

គ. $A = (x + 2)(x + 2)$

ឃ. $A = (x - 2)(x + 2)$

៥. សមីការ $x^2 - 4 = 0$ មានចម្លើយវិជ្ជមានមួយគត់គឺ ៖

ក. $x = -4$

ខ. $x = 4$

គ. $x = 2$

ឃ. $x = -2$

៦. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមភាព $x^2 = 25$ គឺ ៖

ក. $x = -\sqrt{5}$

ខ. $x = \sqrt{5}$

គ. $x = 5$

ឃ. $x = -5$

៧. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមភាព $x^2 = 49$ គឺ ៖

ក. $x = -\sqrt{7}$

ខ. $x = \sqrt{7}$

គ. $x = 7$

ឃ. $x = -7$

៨. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt{64}$ គឺ ៖

ក. $x = -8, 8$

ខ. $x = -8$

គ. $x = 8$

ឃ. $x = 4$

៩. តម្លៃនៃកន្សោម $A = -\sqrt{64}$ គឺ ៖

ក. $x = -8, 8$

ខ. $x = -8$

គ. $x = 8$

ឃ. $x = 4$

១០. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt{(1 - \sqrt{3})^2}$ គឺ ៖

ក. $x = 1 - \sqrt{3}$

ខ. $x = -1 - \sqrt{3}$

គ. $x = 1 + \sqrt{3}$

ឃ. $x = -1 + \sqrt{3}$

១១. សមីការ $x^2 = 0$ មានឫសគឺ ៖

ក. $x = 2$

ខ. $x = -2$

គ. $x = 0$

ឃ. $x = -1$

១២. សមីការ $x^2 = -4$ មានឫសគឺ ៖

ក. $x = 2$

ខ. $x = -2$

គ. សមីការ មាន ចម្លើយ មួយ

ឃ. សមីការ គ្មាន ចម្លើយ

១៣. សមីការ $x^2 = \frac{25}{4}$ មានឫសអវិជ្ជមានមួយគត់ ៖

ក. $x = -2$

ខ. $x = -5$

គ. $x = -\frac{5}{2}$

ឃ. $x = \pm \frac{5}{2}$

១៤. សមីការ $x^2 - 1 = 80$ មានឫសគឺ ៖

a. $x = -9$

b. $x = -8$

c. $x = \pm 9$

d. $x = \pm 8$

១៥. សមីការ $x^2 = 0.01$ មានឫសគឺ៖

a. $x = 0.001$

b. $x = -0.001$

c. $x = \pm 0.1$

d. $x = \pm 0.2$

១៦. សមីការ $x^2 = \frac{1}{36}$ មានឫសគឺ៖

a. $x = -6$

b. $x = 6$

c. $x = \frac{1}{6}$

d. $x = \pm \frac{1}{6}$

១៧. សមីការ $x^2 = 3$ មានឫសគឺ៖

a. $x = -3$

b. $x = 3$

c. $x = \sqrt{3}$

d. $x = \pm \sqrt{3}$

១៨. សមីការ $x^2 = 625$ មានឫសគឺ៖

a. $x = -15$

b. $x = \pm 15$

c. $x = -25$

d. $x = \pm 25$

១៩. សមីការ $x^2 = -1225$ មានឫសគឺ៖

a. $x = -35$

b. $x = 35$

c. $x = \pm \sqrt{-1225}$

d. គ្មានចម្លើយ

២០. សមីការ $x^2 = -225$ មានឫសគឺ៖

a. $x = -15$

b. $x = 15$

c. $x = \pm \sqrt{-1225}$

d. គ្មានចម្លើយ

២១. ចូរសរសេរតម្លៃនៃ ៨ ជាទម្រង់ផលគុណកត្តាបឋម៖

a. 2×4

b. 1×8

c. $2 \times 2 \times 3$

d. $2 \times 2 \times 2$

២២. ចូរសរសេរតម្លៃនៃ ២១០ ជាទម្រង់ផលគុណកត្តាបឋម៖

a. 21×10

b. 42×5

c. $21 \times 2 \times 5$

d. $2 \times 3 \times 5 \times 7$

២៣. ចូរសរសេរតម្លៃនៃ ៣២ ជាទម្រង់ផលគុណកត្តាបឋម៖

a. 16×2

b. 8×4

c. $2^5 + 1$

d. 2^5

២៤. ចូរសរសេរតម្លៃនៃ ២៥០ ជាទម្រង់ផលគុណកត្តាបឋម៖

a. 25×10

b. 125×2

c. 50×5

d. 2×5^3

២៥. ចូរសរសេរតម្លៃនៃ ៥៤ ជាទម្រង់ផលគុណកត្តាបឋម៖

a. 27×2

b. 9×6

c. 18×3

d. 2×3^3

២៦. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = 8$ គឺ៖

a. $x = -2$

b. $x = 2$

c. $x = \pm 2$

d. គ្មានចម្លើយ

២៧. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = 27$ គឺ៖

a. $x = -3$

b. $x = 3$

c. $x = \pm 3$

d. $x = 0$

២៨. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = -27$ គឺ ៖

a. $x = -3$

b. $x = 3$

c. $x = \pm 3$

d. $x = 0$

២៩. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = 64$ គឺ ៖

a. $x = 4$

b. $x = -4$

c. $x = \pm 4$

d. $x = \pm 8$

៣០. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = 125$ គឺ ៖

a. $x = 15$

b. $x = -15$

c. $x = \pm 5$

d. $x = 5$

៣១. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 + 125 = 0$ គឺ ៖

a. $x = 15$

b. $x = -15$

c. $x = -5$

d. $x = 5$

៣២. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 - 1 = 215$ គឺ ៖

a. $x = 16$

b. $x = -16$

c. $x = -6$

d. $x = 6$

៣៣. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = -216$ គឺ ៖

a. $x = 16$

b. $x = -16$

c. $x = -6$

d. $x = 6$

៣៤. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = \frac{1}{8}$ គឺ ៖

a. $x = \frac{1}{2}$

b. $x = -\frac{1}{2}$

c. $x = -2$

d. $x = 2$

៣៥. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = 0.008$ គឺ ៖

a. $x = \frac{1}{2}$

b. $x = -\frac{1}{2}$

c. $x = -0.2$

d. $x = 0.2$

៣៦. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = 0.125$ គឺ ៖

a. $x = \frac{1}{5}$

b. $x = -\frac{1}{5}$

c. $x = -0.5$

d. $x = 0.5$

៣៧. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = -0.216$ គឺ ៖

a. $x = \frac{1}{6}$

b. $x = -\frac{1}{6}$

c. $x = -0.6$

d. $x = 0.6$

៣៨. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = 9$ គឺ ៖

a. $x = 3$

b. $x = -3$

c. $x = \sqrt{3}$

d. $x = \sqrt[3]{9}$

៣៩. តម្លៃ x ដែលផ្ទៀងផ្ទាត់សមីការ $x^3 = 1331$ គឺ ៖

- a. $x = 121$ b. $x = -11$ c. $x = 11$ d. $x = -121$

៤០. អាងទឹកមួយមានរាងជាគូបដែលមានជ្រុងប្រវែង $1m$ គណនាចំណុះទឹកដែលអាងនោះអាចស្តុកបាន ៖

- a. $100l$ b. $100m^3$ c. $10l$ d. $1000l$

៤១. កំណត់ចំនួនគត់វិជ្ជមាន n តូចបំផុតដែលធ្វើអោយ $\sqrt[3]{32n}$ ជាចំនួនគត់ ៖

- a. $n = 1$ b. $n = 2$ c. $n = 3$ d. $n = 4$

៤២. ផលគុណនៃកន្សោម $A = \sqrt{2} \times \sqrt{8}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $A = 2$ b. $A = 3$ c. $A = 4$ d. $A = 5$

៤៣. ផលគុណនៃកន្សោម $A = \sqrt{3} \times \sqrt{27}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $A = -9$ b. $A = 3$ c. $A = 9$ d. $A = 5$

៤៤. ផលគុណនៃកន្សោម $A = \sqrt[3]{2} \times \sqrt[3]{8}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $A = 2$ b. $A = 3$ c. $A = 4$ d. $A = 5$

៤៥. ផលគុណនៃកន្សោម $A = \sqrt[3]{2} \times \sqrt[3]{\frac{1}{16}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $A = 2$ b. $A = \frac{1}{2}$ c. $A = 4$ d. $A = -\frac{1}{2}$

៤៦. ផលគុណនៃកន្សោម $A = \sqrt{2} \times \sqrt{32}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $A = -9$ b. $A = 3$ c. $A = 9$ d. $A = 5$

៤៧. ផលគុណនៃកន្សោម $A = \sqrt{50} \times \sqrt{2}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $A = -9$ b. $A = 3$ c. $A = 9$ d. $A = 10$

៤៨. ផលគុណនៃកន្សោម $A = \sqrt{0.1} \times \sqrt{10}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $A = -1$ b. $A = 1$ c. $A = -2$ d. $A = 2$

៤៩. ផលគុណនៃកន្សោម $A = \sqrt[3]{0.1} \times \sqrt[3]{10}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $A = -1$ b. $A = 1$ c. $A = -2$ d. $A = 2$

៥០. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt{8}}{\sqrt{2}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $A = -1$ b. $A = 1$ c. $A = -2$ d. $A = 2$

៥១. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt{288}}{\sqrt{2}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = 10$

b. $A = 12$

c. $A = -12$

d. $A = 22$

៥២. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt{27}}{\sqrt{3}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -3$

b. $A = 3$

c. $A = -4$

d. $A = 4$

៥៣. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt{10}}{\sqrt{0.1}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -10$

b. $A = 10$

c. $A = -2$

d. $A = 2$

៥៤. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt[3]{48}}{\sqrt[3]{6}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -10$

b. $A = 10$

c. $A = -2$

d. $A = 2$

៥៥. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt[3]{16}}{\sqrt[3]{2}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -10$

b. $A = 10$

c. $A = -2$

d. $A = 2$

៥៦. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt[3]{25}}{\sqrt[3]{0.2}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -5$

b. $A = 5$

c. $A = -2$

d. $A = 2$

៥៧. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt[3]{\frac{1}{2}}}{\sqrt[3]{4}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -\frac{1}{2}$

b. $A = \frac{1}{2}$

c. $A = -2$

d. $A = 2$

៥៨. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt[3]{100}}{\sqrt[3]{0.1}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -\frac{1}{10}$

b. $A = \frac{1}{10}$

c. $A = -10$

d. $A = 10$

៥៩. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt{7}}{\sqrt{28}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -\frac{1}{2}$

b. $A = \frac{1}{2}$

c. $A = -2$

d. $A = 2$

៦០. ផលចែកនៃកន្សោម $A = \frac{\sqrt[3]{128}}{\sqrt[3]{2}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -\frac{1}{4}$

b. $A = \frac{1}{4}$

c. $A = -4$

d. $A = 4$

៦១. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt{\frac{2}{8}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -\frac{1}{2}$

b. $A = \frac{1}{2}$

c. $A = -2$

d. $A = 2$

៦២. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt[3]{\frac{81}{3}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -\frac{1}{3}$

b. $A = \frac{1}{3}$

c. $A = -3$

d. $A = 3$

៦៣. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt{12}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -3\sqrt{3}$

b. $A = 3\sqrt{2}$

c. $A = -2\sqrt{3}$

d. $A = 2\sqrt{3}$

៦៤. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt[3]{81}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = 3\sqrt{3}$

b. $A = 3\sqrt[3]{3}$

c. $A = -2\sqrt[3]{3}$

d. $A = 2\sqrt[3]{3}$

៦៥. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt{50}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = 4\sqrt{2}$

b. $A = -5\sqrt{2}$

c. $A = 5\sqrt{2}$

d. $A = -5\sqrt{3}$

៦៦. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt{\frac{2}{25}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = \frac{2}{5}$

b. $A = \frac{\sqrt{2}}{5}$

c. $A = -\frac{\sqrt{2}}{5}$

d. $A = -\frac{2}{5}$

៦៧. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \frac{2}{3}\sqrt{\frac{12}{5}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = \sqrt{\frac{16}{15}}$

b. $A = \sqrt{\frac{25}{16}}$

c. $A = -\sqrt{\frac{16}{15}}$

d. $A = \sqrt{\frac{8}{15}}$

៦៨. តម្លៃនៃកន្សោម $A = 5\sqrt{\frac{3}{50}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = \sqrt{\frac{3}{4}}$

b. $A = \sqrt{\frac{3}{25}}$

c. $A = \sqrt{\frac{3}{2}}$

d. $A = \sqrt{\frac{6}{25}}$

៦៩. តម្លៃនៃកន្សោម $A = -7\sqrt{5}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = \sqrt{245}$

b. $A = \sqrt{235}$

c. $A = \sqrt{225}$

d. $A = \sqrt{215}$

៧០. តម្លៃនៃកន្សោម $A = -5\sqrt[3]{\frac{4}{25}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -\sqrt[3]{10}$

b. $A = -\sqrt[3]{20}$

c. $A = \sqrt[3]{10}$

d. $A = \sqrt[3]{20}$

៧១. តម្លៃនៃកន្សោម $A = -2\sqrt[3]{\frac{5}{12}}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -\sqrt[3]{\frac{10}{3}}$

b. $A = \sqrt[3]{\frac{10}{3}}$

c. $A = -\sqrt[3]{\frac{10}{7}}$

d. $A = \sqrt[3]{\frac{10}{13}}$

៧២. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \frac{1}{2}\sqrt[3]{4}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -\sqrt[3]{\frac{1}{2}}$

b. $A = \sqrt[3]{\frac{1}{2}}$

c. $A = -\sqrt[3]{\frac{2}{3}}$

d. $A = \sqrt[3]{\frac{3}{2}}$

៧៣. តម្លៃនៃកន្សោម $A = 3\sqrt{11} + 5\sqrt{44} - 3\sqrt{99}$ គឺ ៖

a. $A = 2\sqrt{11}$

b. $A = -2\sqrt{11}$

c. $A = 3\sqrt{11}$

d. $A = 4\sqrt{11}$

៧៤. តម្លៃនៃកន្សោម $A = 3\sqrt{18} - \sqrt{12} + \sqrt{75} + \sqrt{2}$ គឺ ៖

a. $A = 10\sqrt{2} + 3\sqrt{3}$

c. $A = 7\sqrt{2} + 3\sqrt{3}$

b. $A = 10\sqrt{2} - 3\sqrt{3}$

d. $A = 10\sqrt{2} + 4\sqrt{3}$

៧៥. តម្លៃនៃកន្សោម $A = 3\sqrt[3]{24} + 6\sqrt[3]{81}$ គឺ ៖

a. $A = 23\sqrt[3]{3}$

b. $A = 24\sqrt[3]{3}$

c. $A = 25\sqrt[3]{3}$

d. $A = 26\sqrt[3]{3}$

៧៦. តម្លៃនៃកន្សោម $A = 6\sqrt[3]{8x^2} - 2\sqrt[3]{27x^2}$ គឺ ៖

a. $A = -6\sqrt[3]{x^2}$

b. $A = 6\sqrt[3]{x^2}$

c. $A = 12\sqrt[3]{x^2}$

d. $A = 8\sqrt[3]{x^2}$

៧៧. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt{20} + \sqrt{80} - \sqrt{45}$ គឺ ៖

a. $A = 3\sqrt{5}$

b. $A = -3\sqrt{5}$

c. $A = 4\sqrt{5}$

d. $A = -4\sqrt{5}$

៧៨. តម្លៃនៃកន្សោម $A = 14\sqrt{3} + 6\sqrt{2} - 11\sqrt{3}$ គឺ ៖

a. $A = 3\sqrt{3} + 6\sqrt{2}$

c. $A = -3\sqrt{3} + 6\sqrt{2}$

b. $A = 3\sqrt{3} - 6\sqrt{2}$

d. $A = -3\sqrt{3} - 6\sqrt{2}$

៧៩. តម្លៃនៃកន្សោម $A = 5\sqrt{50} - 8\sqrt{32}$ គឺ ៖

a. $A = 7\sqrt{2}$

b. $A = -7\sqrt{2}$

c. $A = 8\sqrt{2}$

d. $A = -8\sqrt{2}$

៨០. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt{12x + 12} + \sqrt{27x + 27}$ គឺ ៖

a. $A = 5\sqrt{3(x + 1)}$

c. $A = 6\sqrt{3(x + 1)}$

b. $A = -5\sqrt{3(x + 1)}$

d. $A = -6\sqrt{3(x + 1)}$

៨១. តម្លៃនៃកន្សោម $A = \sqrt{128y} - \sqrt{2y}$, $y > 0$ គឺ ៖

a. $A = 5\sqrt{2y}$

c. $A = 6\sqrt{2y}$

b. $A = -5\sqrt{2y}$

d. $A = 7\sqrt{2y}$

៨២. ក្រោយពីការបំបាត់វ៉ឌីកាល់ពីភាគបែងកន្សោម $A = \frac{\sqrt{3} + \sqrt{2}}{\sqrt{3} - \sqrt{2}}$ អាចសរសេរជាទម្រង់ ៖

a. $A = 5 + 2\sqrt{6}$

c. $A = 5 - 2\sqrt{6}$

b. $A = -5 + 2\sqrt{6}$

d. $A = -5 - 2\sqrt{6}$

៨៣. ក្រោយពីការបំបាត់វ៉ឌីកាល់ពីភាគបែងកន្សោម $A = \frac{1 + \sqrt{2}}{3 - \sqrt{3}}$ អាចសរសេរជាទម្រង់ ៖

a. $A = \frac{3 + \sqrt{3} + 3\sqrt{2} + \sqrt{6}}{6}$

c. $A = \frac{3 + \sqrt{3} - 3\sqrt{2} + \sqrt{6}}{6}$

b. $A = \frac{3 - \sqrt{3} + 3\sqrt{2} + \sqrt{6}}{6}$

d. $A = \frac{3 + \sqrt{3} + 3\sqrt{2} + \sqrt{6}}{6}$

៨៤. ក្រោយពីការបំបាត់រ៉ឺឌីកាល់ពីភាគបែងកន្សោម $A = \frac{1 + \sqrt{2}}{2 + \sqrt{5}}$ អាចសរសេរជាទម្រង់៖

a. $A = -2 + \sqrt{5} - 2\sqrt{3} + \sqrt{15}$

c. $A = -2 + \sqrt{5} - 2\sqrt{3} - \sqrt{15}$

b. $A = -2 + \sqrt{5} + 2\sqrt{3} + \sqrt{15}$

d. $A = -2 - \sqrt{5} - 2\sqrt{3} + \sqrt{15}$

៨៥. ក្រោយពីការបំបាត់រ៉ឺឌីកាល់ពីភាគបែងកន្សោម $A = \frac{8\sqrt{2}}{\sqrt{20} - \sqrt{18}}$ អាចសរសេរជាទម្រង់៖

a. $A = 8\sqrt{10} + 24$

c. $A = 8\sqrt{10} - 24$

b. $A = -8\sqrt{10} + 24$

d. $A = 6\sqrt{10} + 24$

៥ ផ្នែកលំហាត់ត្រិះរិះ

១. ចូរគណនាតម្លៃនៃកន្សោម៖

ក. $\sqrt{9}$

ខ. $-\sqrt{100}$

ឈ. $\sqrt[3]{8}$

ឡ. $\sqrt[3]{125}$

ខ. $\sqrt{16}$

ប. $\sqrt{121}$

ញ. $\sqrt[3]{-8}$

ឈ. $\sqrt[3]{216}$

គ. $\sqrt{36}$

ឆ. $-\sqrt{144}$

ដ. $\sqrt[3]{27}$

ន. $\sqrt[3]{1000}$

ឃ. $-\sqrt{64}$

ជ. $\sqrt{625}$

ប. $\sqrt[3]{64}$

២. ចូរគណនាតម្លៃកន្សោមខាងក្រោម៖

ក. $\sqrt{\frac{9}{16}}$

ឃ. $\sqrt{\frac{169}{49}}$

ឆ. $\sqrt[3]{\frac{1}{8}}$

ញ. $\sqrt[3]{\frac{512}{343}}$

ខ. $\sqrt{\frac{49}{9}}$

ខ. $\sqrt{\frac{196}{25}}$

ជ. $\sqrt[3]{\frac{8}{27}}$

ដ. $\sqrt[3]{\frac{216}{1000}}$

គ. $\sqrt{\frac{81}{4}}$

ប. $\sqrt{\frac{400}{225}}$

ឈ. $\sqrt[3]{\frac{64}{125}}$

៣. ចូរបញ្ចេញចំនួនខាងក្រោមពីវ៉ាឌីកាល់៖

ក. $\sqrt{16^3}$

ឃ. $\sqrt[3]{-8^3}$

ឆ. $\sqrt[3]{8^2}$

ខ. $-\sqrt{36^2}$

ខ. $\sqrt[3]{-27^3}$

ជ. $\sqrt[3]{64^2}$

គ. $\sqrt{64^3}$

ប. $\sqrt[3]{1^5}$

ឈ. $\sqrt[3]{(-27)^2}$

៤. ចូរគណនាតម្លៃកន្សោមខាងក្រោម៖

ក. $\sqrt{y^2}$

គ. $\sqrt{x^2 y^4}$

ខ. $\sqrt{\frac{16}{x^2}}$

ឆ. $\sqrt[3]{8x^3}$

ខ. $\sqrt{x^4}$

ឃ. $\sqrt{y^6}$

ប. $\sqrt{\frac{100}{n^4}}$

ជ. $\sqrt[3]{64m^3}$

៥. ចូរគណនាតម្លៃកន្សោមខាងក្រោម៖

ក. $\sqrt{(2x)^2}$

គ. $\sqrt{(4-a)^2}$

ខ. $\sqrt{16b^2 + 24b + 9}$

ឆ. $\sqrt{4m^2 - 20mn + 25n^2}$

ខ. $\sqrt[3]{(-5y)^3}$

ឃ. $\sqrt[3]{(x+3)^3}$

ប. $\sqrt{9x^2 - 30x + 25}$

ជ. $\sqrt{49x^2 - 112xy + 64y^2}$

៦. ចូរបញ្ចេញមួយចំនួនពីវ៉ាឌីកាល់៖

ក. $\sqrt{18}$

ឃ. $\sqrt{\frac{30}{49}}$

ប. $\sqrt[3]{40}$

ឈ. $\sqrt[3]{192}$

ខ. $\sqrt{48}$

ខ. $\sqrt{\frac{10}{121}}$

ឆ. $\sqrt[3]{54}$

ញ. $\sqrt[3]{\frac{3m}{8n^3}}$

គ. $\sqrt{75}$

ប. $\sqrt[3]{128}$

ដ. $\sqrt[3]{16a^5}$

៧. ចូរបញ្ចេញមួយចំនួនពីវ៉ាឌីកាល់៖

ក. $\sqrt{36a^3 b^3}$

ឃ. $\sqrt{112a^3 b^4}$

ឆ. $\sqrt[3]{16m^3 n^3}$

ញ. $\sqrt[3]{24p^3 q^5}$

ខ. $\sqrt{27a^4 b^3}$

ខ. $\sqrt{80m^4 n^3}$

ជ. $\sqrt[3]{54x^4 b^3}$

គ. $\sqrt{72x^5 y^2}$

ប. $\sqrt{64x^2 y^3}$

ឈ. $\sqrt[3]{128a^5 y^3}$

៨. ចូរបញ្ចូលមួយចំនួនទៅក្នុងវ៉ាឌីកាល់ x, y, m និង n ជាចំនួនពិតវិជ្ជមាន។

ក. $5\sqrt{6}$

ខ. $2m\sqrt{m}$

គ. $\frac{\sqrt{23}}{y^3}$

ឃ. $2\sqrt[3]{5}$

ង. $2x\sqrt[3]{4}$

ច. $\frac{\sqrt[3]{3m}}{2n}$

៩. ចូរគណនាផលបូក និង ផលដកកន្សោមខាងក្រោម៖

ក. $3\sqrt{2} - 4\sqrt{2} + 5\sqrt{2} - 5\sqrt{3}$

ខ. $5\sqrt{2} - 3\sqrt{3} - 6\sqrt{2} +$

គ. $3\sqrt{15} - 4\sqrt{3} - 3\sqrt{15} + 6\sqrt{3}$

ឃ. $4\sqrt{3} - 2\sqrt{17} + 3\sqrt[3]{3}$

ង. $3\sqrt{17} - 3\sqrt{3} - 2\sqrt{2}$

ច. $8\sqrt[3]{2} - 3\sqrt[3]{3} - 5\sqrt[3]{2} + 2\sqrt[3]{3}$

១០. ចូរគណនាតម្លៃនៃកន្សោមខាងក្រោម៖

a. $\frac{2}{3}\sqrt{27} - \frac{3}{4}\sqrt{48}$

b. $\frac{1}{4}\sqrt{288} - \frac{1}{6}\sqrt{72}$

c. $\frac{3}{5}\sqrt{75} - \frac{2}{3}\sqrt{27}$

d. $5\sqrt[3]{128} - 3\sqrt[3]{250}$

e. $3\sqrt[3]{81} - \frac{1}{2}\sqrt[3]{192}$

f. $4\sqrt[3]{54} - 3\sqrt[3]{128}$

១១. ចូរគណនាតម្លៃកន្សោមខាងក្រោម៖

a. $2\sqrt{8} - 3\sqrt{98} - 2\sqrt{200}$

b. $-3\sqrt{50} - \sqrt{32} + 5\sqrt{200}$

c. $3\sqrt{175} - 2\sqrt{28} + 3\sqrt{63} - \sqrt{112}$

d. $\sqrt{108} - 2\sqrt{27} - \sqrt{40} - 5\sqrt{160}$

e. $2\sqrt[3]{16} + 3\sqrt[3]{54} - 2\sqrt[3]{128}$

f. $3\sqrt[3]{81} + \frac{1}{2}\sqrt[3]{128} - 3\sqrt[3]{192} + 4\sqrt[3]{54}$

g. $4\sqrt[3]{54} - 6\sqrt[3]{81} - 4\sqrt[3]{16} + 3\sqrt[3]{24}$

h. $-2\sqrt[3]{40} - 3\sqrt[3]{135} + 5\sqrt[3]{320} + 8\sqrt[3]{5}$

១២. ចូរគណនាតម្លៃកន្សោមខាងក្រោម៖

a. $-2(2\sqrt{12} - \sqrt{18}) - 5(3\sqrt{32} - \sqrt{27})$

b. $\frac{2\sqrt{27}}{3} - 3\sqrt{48} + \frac{4\sqrt{50}}{5} - \frac{4\sqrt{18}}{3}$

c. $3(3\sqrt[3]{40} - \sqrt[3]{135}) + 4(\sqrt[3]{320} - \sqrt[3]{40})$

d. $\frac{2}{3}\sqrt[3]{81} - \frac{1}{2}\sqrt[3]{24} + \frac{2\sqrt[3]{135}}{3} - \frac{3\sqrt[3]{40}}{2}$

១៣. ចូរគណនាកន្សោមខាងក្រោម a, b, x, y និង z ជាចំនួនវិជ្ជមាន៖

a. $-3\sqrt{32x} + 6\sqrt{8x}$

b. $2\sqrt{125x^2z} + 8x\sqrt{80z}$

c. $7a\sqrt{b^3} + b\sqrt{4a^2b} - \sqrt{4b}$

d. $8b\sqrt{49b} - 7\sqrt{9b^3} + a\sqrt{4a} + \sqrt{a^3}$

e. $3xy\sqrt{x^2y} - 2\sqrt{x^4y^3}$

f. $-3a\sqrt{a^3b^5} - 2b\sqrt{a^5b^3} + 5\sqrt{a^3b^3}$

g. $8a\sqrt[3]{54a} + 6\sqrt[3]{16a^4}$

h. $3\sqrt[3]{x^4y} - 6\sqrt[3]{xy^4} + 2\sqrt[3]{x^4y^4}$

១៤. ចូរគណនាតម្លៃលេខនៃកន្សោម A ចំពោះ $a = 5, b = 3; A = \sqrt{ab} - \sqrt{ab^3} - \sqrt{9a^3b^3} - \sqrt{a^3b}$ ។

១៥. ចូរគណនាតម្លៃលេខនៃកន្សោម $A = \sqrt{4a} + a\sqrt{a^2b} + \sqrt{b^2a} + b\sqrt{9b}$ ចំពោះ $a = 3, b = 2$ ។

១៦. ចូរគណនា៖

a. $(2\sqrt{3})(3\sqrt{2})$

b. $(4\sqrt{6})(-2\sqrt{5})$

c. $(3\sqrt{5})(5\sqrt{3})$

d. $(6\sqrt{2})(-12\sqrt{3})$

e. $(3\sqrt{8})(-3\sqrt{48})$

f. $(-3\sqrt{75})(-2\sqrt{48})$

g. $2\sqrt[3]{3}\left(-\frac{1}{2}\sqrt[3]{2}\right)$

h. $(3\sqrt[3]{2})(5\sqrt[3]{15})$

i. $(6\sqrt[3]{8})(-3\sqrt[3]{2})$

១៧. ចូរគណនា៖

a. $3\sqrt{5}(2\sqrt{18} - 3\sqrt{48})$
 b. $-3\sqrt{3}(3\sqrt{6} - 3\sqrt{2})$
 c. $\frac{1}{2}\sqrt{3}(2\sqrt{48} - 3\sqrt{32})$

d. $\frac{3}{2}\sqrt{2}(2\sqrt{18} - 3\sqrt{48})$
 e. $-4\sqrt[3]{3}(2\sqrt[3]{6} - 2\sqrt[3]{5})$
 f. $2\sqrt[3]{5}(3\sqrt[3]{3} - 5\sqrt[3]{2})$

g. $3\sqrt[3]{3}(3\sqrt[3]{8} - 2\sqrt[3]{18})$
 h. $-3\sqrt[3]{5}(4\sqrt[3]{20} - 2\sqrt[3]{45})$
 i. $3\sqrt[3]{4}(4\sqrt[3]{2} - 7\sqrt[3]{16})$

១៨. ចូរគណនា ៖

a. $(2\sqrt{3} - 8)(9 + 2\sqrt{5})$
 b. $(3\sqrt{5} - 2\sqrt{10})(\sqrt{50} - 2\sqrt{80})$
 c. $(\sqrt{50} - \sqrt{75})(\sqrt{32} - \sqrt{48})$

d. $(\sqrt{125} - \sqrt{75})(\sqrt{80} - \sqrt{48})$
 e. $(3\sqrt[3]{18} + 3\sqrt[3]{27})(2\sqrt[3]{8} - 2\sqrt[3]{12})$
 f. $(\sqrt[3]{80} - 2\sqrt[3]{27})(-3\sqrt[3]{20} - 3\sqrt[3]{12})$

១៩. គេឱ្យ $a = 3\sqrt{5} - 2\sqrt{10}$, $b = 5\sqrt{7} + 2\sqrt{10}$, $c = \sqrt[3]{18} - \sqrt[3]{27}$ និង $d = 3\sqrt[3]{6} + \sqrt[3]{8}$ ។ ចូរគណនា ៖

a. $-3ab$ c. $a^2 - b^2$ e. $b^2 - 2ab$ g. $c^2 - b^2$
 b. $a^2 + b^2$ d. $a^2 - 2b^2$ f. $\frac{1}{2}cd$ h. $c^2 + 2cd$

២០. ចូរសម្រួលកន្សោមខាងក្រោម ៖

a. $\sqrt{\frac{b^2}{b^2 - 14b + 49}}$
 b. $\sqrt{\frac{49x^2 - 56x + 16}{36x^2}}$

c. $\sqrt{\frac{a^2 + 16ab + 64b^2}{a^2 + 10ab + 25b^2}}$
 d. $\sqrt{\frac{25b^2 + 10ab + a^2}{16b^2 + 24ab + 9a^2}}$

២១. ចូរបំបាត់រ៉ាឌីកាល់ពីភាគបែង ៖

a. $\frac{3}{\sqrt{10}}$ d. $\frac{8}{\sqrt{27}}$ g. $\frac{\sqrt[3]{9}}{\sqrt[3]{10}}$ j. $\sqrt[3]{\frac{7m}{36n}}$
 b. $\frac{3\sqrt{3}}{\sqrt{33}}$ e. $\frac{9\sqrt{4}}{\sqrt{18}}$ h. $\frac{2\sqrt[3]{3}}{\sqrt[3]{30}}$ k. $\sqrt[3]{\frac{11p}{49q}}$
 c. $\frac{6}{\sqrt{48}}$ f. $\frac{5\sqrt{5}}{\sqrt{72}}$ i. $\frac{\sqrt[3]{18}}{\sqrt[3]{20}}$ l. $\sqrt[3]{\frac{3}{4y^2}}$

២២. ចូរបំបាត់រ៉ាឌីកាល់ពីភាគបែង ៖

a. $\frac{36 - \sqrt{6}}{\sqrt{8}}$ c. $\frac{8}{2\sqrt{75} - 3\sqrt{50}}$ e. $\frac{9 - \sqrt[3]{3}}{2\sqrt[3]{32}}$ g. $\frac{2\sqrt[3]{6}}{2\sqrt[3]{27} - \sqrt[3]{9}}$
 b. $\frac{\sqrt{3} + \sqrt{5}}{3\sqrt{20}}$ d. $\frac{2\sqrt{3}}{2\sqrt{80} - \sqrt{45}}$ f. $\frac{5\sqrt[3]{4} + \sqrt[3]{3}}{8\sqrt[3]{13}}$ h. $\frac{2\sqrt[3]{2}}{\sqrt[3]{16} - \sqrt[3]{12}}$

២៣. គេឱ្យ $m = 3\sqrt{8} + \sqrt{5}$ និង $n = 3\sqrt{8} - \sqrt{5}$ ។ ចូរគណនា ៖

a. $\frac{mn + m^2}{m}$ b. $\frac{m^2 - n^2}{m + n}$ c. $\frac{n^2 - 2mn}{n}$

២៤. a. ចូរប្រៀបធៀបចំនួន $\sqrt{2}$ និង $\sqrt[3]{3}$ ។

b. ចូរសម្រួលកន្សោម $A = \sqrt{22 - \sqrt{288}}$ ។

២៥.

ចូរបង្ហាញថា $2^{2019} + 2^{2019} = 2^{2020}$ ។

២. ចូរកំណត់តម្លៃ x ដែល $2^x \cdot 2^{x+3} = 8^4$ ។

បេរៀនទី ២ សមាមាត្រ

១ សមាមាត្រ

និយមន័យ

បើ a, b, c, d ជាចំនួនពិតខុសពីសូន្យព្រមគ្នាគេបាន $\frac{a}{b} = \frac{c}{d} \Leftrightarrow ad = bc$ ។

ក សមាមាត្រស្រប

និយមន័យ

ក្នុងសមាមាត្រ ផលគុណតួចុងស្មើនឹងផលគុណតួមធ្យម $\frac{x_1}{x_2} = \frac{y_2}{y_1} \Leftrightarrow x_1x_2 = y_1y_2$ ។

ខ សមាមាត្រច្រាស

និយមន័យ

ក្នុងសមាមាត្រ ផលគុណតួចុងស្មើនឹងផលគុណតួមធ្យម $\frac{y_1}{x_2} = \frac{y_2}{x_1} \Leftrightarrow x_2y_1 = x_1y_2$ ។

២ លក្ខណៈសមាមាត្រ

និយមន័យ

គេមាន x_1, x_2, x_3, y_1, y_2 និង y_3 ជាចំនួនពិត ៖

- បើ x_1 និង x_2 ជាពីរចំនួនខុសពីសូន្យដែល $x_1 + x_2 \neq 0$ គេបាន $\frac{y_1}{x_1} = \frac{y_2}{x_2} \Leftrightarrow \frac{y_1}{x_1} = \frac{y_2}{x_2} = \frac{y_1 + y_2}{x_1 + x_2}$ ។
- បើ x_1, x_2 និង x_3 ជាពីរចំនួនខុសពីសូន្យដែល $x_1 + x_2 + x_3 \neq 0$ គេបាន $\frac{y_1}{x_1} = \frac{y_2}{x_2} = \frac{y_3}{x_3} \Leftrightarrow \frac{y_1}{x_1} = \frac{y_2}{x_2} = \frac{y_1 + y_2 + y_3}{x_1 + x_2 + x_3}$ ។

៣ ចំណោទដែលទាក់ទង និង សមាមាត្រ

៤ ចំណោទដែលទាក់ទង និង ភាគរយ

៥ ចំណោទនៃភាគរយកើន ឬ ថយ

៦ ការប្រែប្រួល

ផ្នែកកំណត់មានដំណោះស្រាយ

១. តម្លៃនៃ 0.5 ស្មើនឹង ៖

- a. 5%   b. 0.05%   c. $\frac{1}{2}$ d. $\frac{1}{5}$

២. កន្សោម $\frac{6}{36}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $\frac{1}{3}$ b. $\frac{1}{5}$ c. $\frac{1}{6}$ d. $\frac{1}{7}$

៣. កន្សោម $\frac{4}{28}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $\frac{1}{3}$ b. $\frac{1}{5}$ c. $\frac{1}{6}$ d. $\frac{1}{7}$

៤. កន្សោម $\frac{9}{81}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $\frac{1}{8}$ b. $\frac{1}{9}$ c. $\frac{1}{6}$ d. $\frac{1}{7}$

៥. កន្សោម $\frac{81}{27}$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. $\frac{3}{8}$ b. $\frac{4}{3}$ c. 3   d. $\frac{1}{7}$

៦. សៀវភៅ ១០ ក្បាលថ្លៃ 12000 រៀល នោះសៀវភៅ ១០០ ក្បាលមានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. 120 រៀល   b. 2400 រៀល   c. 12000 រៀល   d. 120000 រៀល

៧. សៀវភៅគណិត 3 ក្បាលថ្លៃ 27000 រៀល នោះសៀវភៅគណិតវិទ្យា ១៥ ក្បាលមានតម្លៃស្មើនឹង ៖

- a. 250000 រៀល   b. 122500 រៀល   c. 235000 រៀល   d. 135000 រៀល

ផ្នែកលំហាត់ត្រិះរិះ

មេរៀនទី ៣ កន្សោមពីជគណិត

១ ផលគុណនៃកន្សោមពីជគណិត

លក្ខណៈ:

ឯកលក្ខណៈភាពសំខាន់ៗ ចំពោះគ្រប់ចំនួនពិត a, b និង c គេបាន៖

- $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$
- $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$
- $a^2 - b^2 = (a - b)(a + b)$
- $(a + b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3b^2a + b^3$
- $(a + b + c)^2 = a^2 + b^2 + c^2 + 2ab + 2bc + 2ca$
- $(a - b)^3 = a^3 - 3a^2b + 3b^2a - b^3$
- $a^3 - b^3 = (a - b)(a^2 + ab + b^2)$
- $a^3 + b^3 = (a + b)(a^2 - ab + b^2)$

២ ការដាក់កន្សោមពីជគណិតជាផលគុណនៃកត្តា

ក ដាក់ជាកត្តារួម

ធានាទៅ

គេប្រើរូបមន្ត $ka + kb = k(a + b)$ ដែល k ហៅថាកត្តារួម។

ឧទាហរណ៍

ដាក់ $A = 2x^2 + 4xy$ ជាផលគុណនៃកត្តា។

តួទាំងពីរមាន $2x$ ដូចគ្នាហេតុនេះ $2x$ ជាកត្តារួមគេបាន $A = 2x(x + 2y)$ ។

១ ប្រើរូបមន្តសំខាន់ៗ

គេអាចប្រើឯកលក្ខណៈភាពសំខាន់ៗក្នុងការដាក់ជាផលគុណកត្តា:

លក្ខណៈ:

ឯកលក្ខណៈភាពសំខាន់ៗ ចំពោះគ្រប់ចំនួនពិត a, b និង c គេបាន៖

- $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$
- $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$
- $a^2 - b^2 = (a - b)(a + b)$
- $(a + b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3b^2a + b^3$
- $(a + b + c)^2 = a^2 + b^2 + c^2 + 2ab + 2bc + 2ca$
- $(a - b)^3 = a^3 - 3a^2b + 3b^2a - b^3$
- $a^3 - b^3 = (a - b)(a^2 + ab + b^2)$
- $a^3 + b^3 = (a + b)(a^2 - ab + b^2)$

គ

វិធីគុណខ្ទង់

ធានូទៅ

ចំពោះគ្រប់ចំនួនពិត a, b , $x^2 + (a + b)x + ab = (x + a)(x + b)$ ។

ឃ

វិធីបំពេញ និង បន្ថយតួ

៣

ប្រមាណវិធីកន្សោមសនិទាន

៤ ផ្នែកលំហាត់មានដំណោះស្រាយ

១. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (2x + 5)(3x - 2)$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = 6x^2 + 11x - 10$

c. $A = 6x^2 - 11x - 10$

b. $A = -6x^2 + 11x - 10$

d. $A = 6x^2 + 11x + 10$

២. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (x + 1)(x^2 - x + 1)$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = x^3 + 1$

b. $A = x^3 - 1$

c. $A = (x + 1)^3$

d. $A = (x - 1)^3$

៣. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (x - 1)(x^2 + x + 1)$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = x^3 + 1$

b. $A = x^3 - 1$

c. $A = (x + 1)^3$

d. $A = (x - 1)^3$

៤. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (x - 1)(x + 1)$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = x^2 + 1$

b. $A = x^2 - 1$

c. $A = (x + 1)^2$

d. $A = (x - 1)^2$

៥. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (x + 2)(x + 3)$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = x^2 - 5x + 6$

c. $A = x^2 + 5x - 6$

b. $A = -x^2 + 5x + 6$

d. $A = x^2 + 5x + 6$

៦. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (-x + 2)(x + 3)$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = x^2 - x + 6$

c. $A = -x^2 + x - 6$

b. $A = -x^2 - x + 6$

d. $A = -x^2 + x + 6$

៧. កន្សោម $A = x^3 + 3x^2 + 3x + 1$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = (x + 1)^3$

b. $A = x^3 - 1$

c. $A = -(x - 1)^3$

d. $A = x^3 + 1$

៨. កន្សោម $A = x^3 - 3x^2 + 3x - 1$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = (x + 1)^3$

b. $A = x^3 - 1$

c. $A = -(x - 1)^3$

d. $A = x^3 + 1$

៩. ការពន្លាតកន្សោម $A = (2x - 1)^2$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = 2x^2 + 4x + 1$

c. $A = 4x^2 + 4x + 1$

b. $A = x^2 + 4x - 4$

d. $A = 4x^2 - 4x + 1$

១០. ការពន្លាតកន្សោម $A = (1 - 3x)^2$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = 1 - 9x^2$

c. $A = 1 - 6x + 9x^2$

b. $A = 1 + 9x^2$

d. $A = 1 + 6x + 9x^2$

១១. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (k + 4)(k^2 - 4k + 1)$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = k^3 - 15k + 4$

c. $A = k^3 + 15k + 4$

b. $A = k^2 - 15k + 4$

d. $A = k^3 - 15k - 4$

១២. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (a - 2)(a^2 - 3a + 2)$ មានតម្លៃស្មើនឹង :

a. $A = a^3 - 5a^2 + 8a - 4$

c. $A = a^3 - 5a^2 + 8a + 4$

b. $A = a^3 + 5a^2 + 8a - 4$

d. $A = -a^3 - 5a^2 + 8a - 4$

១៣. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (x + 3)(x^2 - 4x - 3)$ មានតម្លៃស្មើនឹង :

a. $A = x^3 + 7x^2 + 9x - 9$

c. $A = x^3 + 7x^2 - 9x - 9$

b. $A = x^3 - 7x^2 + 9x - 9$

d. $A = x^3 + 7x^2 + 9x + 9$

១៤. ផលគុណនៃកន្សោម $A = (a - b)(a^2 - 2ab - 3b^2)$ មានតម្លៃស្មើនឹង :

a. $A = a^3 - 3a^2b - ab^2 + 3b^3$

c. $A = a^3 - 3a^2b + ab^2 + 3b^3$

b. $A = a^3 + 3a^2b - ab^2 + 3b^3$

d. $A = a^3 - 3a^2b - ab^2 - 3b^3$

១៥. កន្សោម $A = (4x - 9)(x^2 + x - 12) - (2x + 1)(2x^2 - 9x + 4)$ មានតម្លៃស្មើនឹង :

a. $A = 11x^2 - 56x + 104$

c. $A = 11x^2 - 56x - 104$

b. $A = 11x^2 + 56x + 104$

d. $A = -11x^2 - 56x + 104$

១៦. កន្សោម $A = (14x + 20)(x^2 + 2x - 3) - (2x + 2)(7x^2 + 20x)$ មានតម្លៃស្មើនឹង :

a. $A = 6x^2 - 42x - 60$

c. $A = -6x^2 - 42x - 60$

b. $A = -6x^2 + 42x - 60$

d. $A = -6x^2 - 42x + 60$

១៧. កន្សោម $A = (-6x + 1)(x^2 - x - 2) - (2x - 1)(-3x^2 + x + 2)$ មានតម្លៃស្មើនឹង :

a. $A = 2x^2 + 8x - 2$

c. $A = 2x^2 + 8x$

b. $A = 2x^2 + 8x + 2$

d. $A = 2x^2 - 8x$

១៨. កន្សោម $A = (x - 2)^2 - (2x + 5)^2$ មានតម្លៃស្មើនឹង :

a. $A = 3x^2 - 24x - 21$

c. $A = -3x^2 - 24x + 21$

b. $A = -3x^2 + 24x - 21$

d. $A = -3x^2 - 24x - 21$

១៩. កន្សោម $A = 3(2 - x)(2 + x) - (x - 1)^2$ មានតម្លៃស្មើនឹង :

a. $A = -4x^2 - 2x + 11$

c. $A = -4x^2 + 2x + 11$

b. $A = 4x^2 + 2x + 11$

d. $A = -4x^2 + 2x - 11$

២០. កន្សោម $A = 4(x + 1)^2 - 9(2x - 1)^2$ មានតម្លៃស្មើនឹង :

a. $A = 32x^2 + 44x - 5$

c. $A = -32x^2 + 44x + 5$

b. $A = -32x^2 - 44x - 5$

d. $A = -32x^2 + 44x - 5$

២១. កន្សោម $A = 2(x + 2)^2 - (x + 1)(x - 1)$ មានតម្លៃស្មើនឹង ៖

a. $A = -x^2 + 8x + 9$

c. $A = x^2 + 8x + 9$

b. $A = x^2 - 8x + 9$

d. $A = x^2 + 8x - 9$

២២. ផលគុណកត្តាដ៏ក្រៃទី១នៃ $A = 2(x - 1) + 4(x - 1)^2$ ស្មើនឹង ៖

a. $A = 2(x - 1)(2x - 1)$

c. $A = -2(x - 1)(2x - 1)$

b. $A = (x - 1)(2x - 1)$

d. $A = 2(x - 1)(2x + 1)$

២៣. ផលគុណកត្តាដ៏ក្រៃទី១នៃ $A = (x^2 - x) + (xy - y)$ ស្មើនឹង ៖

a. $A = (x - 1)(x - y)$

c. $A = (x - 1)(x + y)$

b. $A = (x + 1)(x + y)$

d. $A = -(x - 1)(x + y)$

២៤. ផលគុណកត្តាដ៏ក្រៃទី១នៃ $A = (xz + 10x) + (yz + 10y)$ ស្មើនឹង ៖

a. $A = -(z + 10)(x + y)$

c. $A = (z + 10)(x - y)$

b. $A = (z - 10)(x + y)$

d. $A = (z + 10)(x + y)$

២៥. ផលគុណកត្តានៃកន្សោម $A = 2x^3 + 8x^2 + 8x$ ស្មើនឹង ៖

a. $A = x(x + 2)(x + 3)$

c. $A = x(x - 2)(x + 2)$

b. $A = -2x(x - 2)^2$

d. $A = x(x + 2)^2$

២៦. ផលគុណកត្តានៃកន្សោម $A = 4(x - 2)^2 - (1 - 3x)^2$ ស្មើនឹង ៖

a. $A = -5(x - 1)(x - 3)$

c. $A = (x - 1)(x + 3)$

b. $A = 5(x - 1)(x + 3)$

d. $A = -5(x - 1)(x + 3)$

២៧. ផលគុណកត្តានៃកន្សោម $A = 4x^2(x + 1) - 9(x + 1)$ ស្មើនឹង ៖

a. $A = (x + 1)(4x^2 + 9)$

c. $A = (x + 1)(4x^2 - 9)$

b. $A = (x - 1)(4x^2 + 9)$

d. $A = (x + 1)(2x - 3)(2x + 3)$

២៨. ផលគុណកត្តានៃកន្សោម $A = 9(2x - 3)^2 - 4(x + 5)^2$ ស្មើនឹង ៖

a. $A = (4x + 19)(8x + 1)$

c. $A = -(4x - 19)(8x + 1)$

b. $A = (4x - 19)(8x - 1)$

d. $A = (4x - 19)(8x + 1)$

ផ្នែកលំហាត់ត្រិះរិះ

១. ចូរពន្លាតកន្សោមខាងក្រោម៖

a. $(x + 4)(x^2 + 4x + 1)$

b. $(x + 3)(x^2 + 4x - 3)$

c. $(a - b)(a^2 - 2ab - 3b^2)$

d. $(x + 2)(x^2 - 5x - 1)$

e. $(y + 5)(y^2 - 3y - 8)$

f. $(3n + 4)(n + 5)$

g. $(x + 3)(x - 1)^2$

h. $(y - 1)(y + 2)^2$

២. ចូររក a ដើម្បីឲ្យ៖

a. $(x + a)(x - 8) = x^2 - 12x + 32$

b. $(2y - 6)(y + a) = 2y^2 + 8y - 42$

៣. ចូរកន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា៖

a. $2x^4 + 8x$

b. $7b^3 + 21b$

c. $8ax^2 - 12a^2x^2$

d. $10x^3y^2 - 15xy^3$

e. $6x^2 - 9y^2$

f. $15x - 20y^2$

g. $4x^3 - 2x^2 + 14x$

h. $3a^4 + 9a^2 - 15$

i. $2x^3 + 3x^2 + 4x$

j. $9xy + 3x^2 + 4xy^2$

k. $8abc^2 - 4b^2c + 12a^2bc$

l. $6x^2yz + 2xy^2z - 4xyz$

៤. ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា៖

a. $a(x + 1) + b(x + 1)$

b. $z(y - 3) + 2(y - 3)$

c. $ab - 3a + 9b - 27$

d. $ab + 7a + 4b + 28$

e. $xy + 2x - 7y - 14$

f. $ap - 2pk + ya - 2yk$

g. $am - mb - an + nb$

h. $12xy + 15x + 4y + 5$

i. $2ab - 8a + 3b - 12$

j. $3ab + 12a - b - 4$

k. $xy - 8x - 3y + 24$

៥. ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណនៃកត្តា៖

a. $at + bt + ct + 2a + 2b + 2c$

b. $ax + 2ay + 3az - 4x - 8y - 12z$

c. $ax + ay - az - bx - by + bz$

d. $y^2 - cy - ay + ac - by + bc$

៦. ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណនៃកត្តា៖

a. $A = (x + y)^2 - z^2$

b. $A = (x + y)^2 - (z + t)^2$

c. $A = (x^2 - 2xy + y^2) - t^2$

d. $A = (a + b)^2 - (a - b)^2$

៧. ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា៖

a. $x^2 - 16$

b. $y^2 - 121$

c. $y^2 - 1$

d. $4z^2 - 49$

e. $3a^2 - 12$

f. $25b^2 - 64$

g. $36x^4 - y^2$

h. $84x^2 - 21$

i. $3x^2 - 75$

j. $4m^2 - 144$

k. $8x^2 - 160x + 800$

l. $5x^2y^2 - 500$

m. $3t^2z^4 - 147$

n. $2xy^2 - 32x$

o. $3a^2b^4 - 192a^3$

៨. ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលនៃកត្តា៖

a. $9(x-1)^2 - 4(2x+3)^2$

d. $(x+1)^2 - (x^2-1) + 2x+2$

b. $3(x+1) - x^2 - 2x - 1$

e. $4(y+2)^2 - y^2$

c. $16(x+3)^2 - (x-1)^2$

f. $(2x-5)^2 - 4x^2 + 25$

៩. ចូរកំណត់តម្លៃនៃ a ដើម្បីឲ្យ $P = 2x^3 + 3x^2 - 8x + 3$ ស្មើនឹង $(x-1)(2x^2 + ax - 3)$ រួចដាក់ P ជាផលគុណនៃកត្តាដ៏ក្រើនៗ។

១០. ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណនៃកត្តា តាមវិធីបំពេញ និង បន្ថយតួ ឬ តាមវិធីគុណខ្ទែង៖

a. $x^2 + 5x + 4$

f. $x^2 + 7x - 8$

k. $y^2 - y - 12$

p. $5t^2 + 12t + 7$

b. $x^2 + 5x + 6$

g. $x^2 + x - 6$

l. $y^2 - 2y - 35$

q. $2x^2 + 13x - 7$

c. $t^2 + 8t + 15$

h. $x^2 + 11x - 12$

m. $n^2 - 4n - 12$

r. $2x^2 + 5x - 3$

d. $x^2 - 10x + 9$

i. $b^2 + 6b - 7$

n. $a^2 - 3a - 18$

e. $t^2 - 11t + 28$

j. $x^2 + 3x - 4$

o. $x^2 - 6x - 7$

១១. ចូរដាក់កន្សោមខាងក្រោមជាផលគុណនៃកត្តា៖

a. $2a^2 + 24a + 70$

c. $5a^2 - 15a - 90$

e. $4bc^2 + 12bc - 40b$

b. $3x^2 + 21x + 36$

d. $2x^2 - 4x - 160$

f. $6xy^4 + 18xy^2 - 168x$

១២. ចូរគណនាកន្សោមសនិទានខាងក្រោម៖

a. $3x - \frac{x+2}{x}$

c. $y + \frac{y-4}{3y+4}$

e. $b + 5 + \frac{5}{b-5}$

b. $\frac{2x-5}{3x} + 3x - 1$

d. $a - 3 - \frac{5}{a+1}$

f. $3n + \frac{2n+3}{4n+5}$

១៣. ចូរកំណត់តម្លៃ a, b និង c ដែល $\frac{2x^2 - x + 3}{x-1} = ax + b + \frac{c}{x-1}$ ។

១៤. ចូរគណនាកន្សោមសនិទានខាងក្រោម៖

a. $\frac{6x-1}{81-x^2} - \frac{2x}{x+9}$

c. $\frac{11}{121-x^2} - \frac{x^2}{x+11}$

e. $\frac{4x+16}{(x+4)(x-4)} - \frac{4}{x+4}$

b. $\frac{10y-1}{100-y^2} - \frac{5y}{y+10}$

d. $\frac{t}{2(t+3)} - \frac{2}{3(t+3)}$

f. $\frac{4z+2}{16-z^2} + \frac{4}{z-4}$

១៥. ចូរគណនាកន្សោមសនិទានខាងក្រោម៖

a. ks

១៦. ចូរគណនាកន្សោមសនិទានខាងក្រោម៖

a. ks

៥. ផ្នែកលំហាត់បន្ថែម ពិឯកសារផ្សេងៗ

១. ចូរពន្លាតកន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោម(Expan each of the following.) ៖

a. $3(2x + 7y)$	c. $-4(2a + 3b)$	e. $-5(-2x - 9k)$	g. $-8(4p - 3q)$
b. $4(3h - 5k)$	d. $-6(-3x + 7y)$	f. $7(-5h - 7k)$	h. $9(-2h + 3k)$

២. ចូរពន្លាតកន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោម(Expan each of the following.) ៖

a. $5x(2x + 3y)$	d. $4h(-2k - 3h)$	g. $-7x(-3x + 4y)$
b. $-6x(y - 4x)$	e. $9a(-4a + 7b)$	h. $8p(5p - 2q)$
c. $-3m(-2m - n)$	f. $-4y(2x + 5y)$	

៣. ចូរពន្លាត និង គណនាកន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោម(Expan and Simplify each of the following.) ៖

a. $3(x + 2) + 4(2x + 3)$	e. $13(5x + 7) - 6(3x - 5)$
b. $6(p + 3) - 5(p - 4)$	f. $9(3p - 2) - 5(2 + p)$
c. $8(5 - 4x) - 7(7 - 5x)$	g. $8(5a - 4) + 3(2 - 4a)$
d. $11(5x - 7) + 9(2 - 3x)$	h. $7(12 - 5x) - 3(9 - 7x)$

៤. ចូរពន្លាត និង គណនាកន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោម(Expan and Simplify each of the following.) ៖

a. $2x(3x + 4) + x(5x - 2)$	e. $2a(4b - 3a) - 5a(2b - 5a)$
b. $5x(x + 3) - 4x(5 - x)$	f. $7x(2x + 3y) - 3x(3x - 4y)$
c. $4x(3x - y) - 2x(5y - x)$	g. $5x(-2x - 3y) + 2x(-x + 3y)$
d. $5p(2p + 5q) - 3p(2q - 7p)$	h. $4p(-3p + q) - 2p(-5q + p)$

៥. ចូរពន្លាតកន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោម(Expan each of the following.) ៖

a. $(x + 5)(x + 7)$	i. $(4x + 5y)(5x + 7y)$
b. $(x + 11)(x - 7)$	j. $(4x + 3)(4x - 3)$
c. $(7 - 2x)(4 + x)$	k. $(2x - 3b)(2x - 5c)$
d. $(x^2 + 3)(2x - 4)$	l. $(ab - 5)(ab + 8)$
e. $(x^2 - 4)(2x + 3)$	m. $(x - 1)(x + 2)(x - 3)$
f. $(2x - 3y)(x - 2y)$	n. $(x - 2)(x + 2)(x^2 + 4)$
g. $(4x - 5)(3x + 4)$	o. $(x^2 - y)(x^2 + y)(x^4 + y^2)$
h. $(4x - 3)(2x + 7y)$	

៦. ចូរពន្លាតកន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោម(Expan each of the following.) ៖

a. $(3x + y)^2$	e. $(xy + 2)^2$	i. $(x^2 + 4)^2$
b. $(6x + 5y)^2$	f. $(x^2 + 3)^2$	j. $\left(x + \frac{2}{x}\right)^2$
c. $(7x - y)^2$	g. $(x^2y + z)^2$	k. $\left(x + \frac{y}{3}\right)^2$
d. $(5x - 9y)^2$	h. $(abc - x)^2$	

$$\begin{array}{lll} \text{l. } \left(3x + \frac{y}{4}\right)^2 & \text{o. } \left(\frac{a}{bc} - 3\right)^2 & \text{q. } \left(\frac{x^2}{y} - \frac{y}{x}\right)^2 \\ \text{m. } \left(\frac{a}{b} + \frac{1}{c}\right)^2 & \text{p. } \left(\frac{a}{b} + \frac{b}{a}\right)^2 & \text{r. } \left(\frac{a}{b} + 3b\right)^2 \\ \text{n. } \left(\frac{2}{x} + \frac{3}{y}\right)^2 & & \end{array}$$

៧. ចូរពន្លាតកន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោម (Expan each of the following.) ៖

$$\begin{array}{ll} \text{a. } (3 - a)(9 + 3a + a^2) & \text{g. } (5 - 2a)(2 - 3a - a^2) \\ \text{b. } (x + y)(x^2 - xy + y^2) & \text{h. } (7 - a)(5a^2 - 2a + 1) \\ \text{c. } (2a + b)(3a - 4b + c) & \text{i. } (p - 2q)(2p + 3q - 1) \\ \text{d. } (2x + 1)(x^2 - 3x - 4) & \text{j. } (x + 1)(x^3 - x^2 - x - 1) \\ \text{e. } (x^2 - 4)(x^2 - 2x + 1) & \text{k. } (x - y)(x^2 + xy + y^2) \\ \text{f. } (a + 2)(3a^2 - 5a + 6) & \text{l. } (a - 1)(a^3 - 3a^2 + 3a - 1) \end{array}$$

៨. គណនាកន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោម (Simplify each of the following.) ៖

$$\begin{array}{ll} \text{a. } (3x + y)(x - 2y) - 2(x - y)^2 & \text{e. } (a + 1)(a - 3) + (2a - 3)(5 - 7a) \\ \text{b. } (x - y)^2 + 2y(x + y) - (x^2 - y^2) & \text{f. } (2x + 3)(x - 7) - (x + 4)(x^2 - 1) \\ \text{c. } (7x + 1)(x - 5) - 3(4 - 2x - x^2) & \text{g. } (x + 3y)(x - 3y) - 2(x + 2y)(x - y) \\ \text{d. } (3x - 8)(x + 1) - (2x - 1)(5 - x) & \text{h. } (3x^2 + y)(2x - y) - (2x + y)(3x^2 - y) \end{array}$$

៩. ដាក់កន្សោមខាងក្រោមនីមួយៗខាងក្រោមជាផលគុណកត្តាបើអាច (Factorise each of the following where possible.) ៖

$$\begin{array}{ll} \text{a. } 24x + 16 & \text{g. } p^2q - 2pq^2 + 4p^2q^2 \\ \text{b. } 2ab + 4abc & \text{h. } a^2b - ab^2 + a^2b^2 \\ \text{c. } abc - a^2bc^3 & \text{i. } 2x - 4x^2 + 8xy^2 \\ \text{d. } 2x + kx & \text{j. } 5a^2x - 3a^3x^2 + 6a^2x^2 \\ \text{e. } 5ab - 8cd & \text{k. } 6a^2 + 8a^3 - 10a^5 \\ \text{f. } 2a^2b^3c - 8ab^2c^3 & \text{l. } 12x^3y - 9x^2y^2 + 6xy^3 \end{array}$$

១០. ចូរដាក់កន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា (Factorise each of the following.) ៖

$$\begin{array}{ll} \text{a. } a(b - c) + bc - a^2 & \text{i. } a^2 - 3bc - ab + 3ac \\ \text{b. } x^2 + xy + 3yz + 3xz & \text{j. } x^2y - 3y - 6 + 2x^2 \\ \text{c. } x^2z - 4y - x^2y + 4z & \text{k. } x - 4x^2 - 4 + x^3 \\ \text{d. } 8ab - 6bc + 15cd - 20ad & \text{l. } x^3 - 12 + 4x - 3x^2 \\ \text{e. } 2ax - 4ay + 3bx - 6by & \text{m. } x - y - x^2 + y^2 \\ \text{f. } x^3 + xy - 3x^2y - 3y^2 & \text{n. } 4x^2 - y^2 + 6x + 3y \\ \text{g. } a^2 - 1 + ab + b & \text{o. } (x + 5)(x - 1) + 5a + ax \\ \text{h. } 3xy + 6y - 5x - 10 & \text{p. } 6y + 3x^3y + x^4 + 2x \end{array}$$

q. $a^2x - 12by - 3xb + 4a^2y$

r. $5x^2 - 4yz + 5xz - 4xy$

១១. ចូរដាក់កន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា (Factorise each of the following.) ៖

a. $\frac{1}{4}x^2 - y^2$

f. $x^4 + 8x^2 + 16$

k. $16a^2 + 40ab + 25b^2$

b. $9a^2 - x^2$

g. $a^2b^2 - 10ab + 25$

l. $49a^2 - 28ab + 4b^2$

c. $4a^2 + 4ab + b^2$

h. $25x^2 - 20x + 4$

m. $4x^2 - 81$

d. $9a^2 - 6ab + b^2$

i. $\frac{x^2}{4} - \frac{xy}{4} + \frac{y^2}{16}$

n. $81ab^2 - 4ac^2$

e. $(a + 2b)^2 - a^2$

j. $9a^2 + 12a + 4$

o. $x^4 - 81y^4$

១២. ចូរដាក់កន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា (Factorise each of the following.) ៖

a. $x^2 - 2x - 35$

f. $x^2 - 11x + 28$

k. $12x^2 - 31x - 15$

b. $2x^2 + 8x - 42$

g. $x^2 + 4x - 77$

l. $15x^2 + 2x - 1$

c. $3x^2 - 5x - 2$

h. $x^2 + 3x - 154$

m. $3x^2 - 36x + 108$

d. $2x^2 - 5x - 3$

i. $x^2 - 21x + 68$

n. $3x^2 + 11x - 20$

e. $x^2 + 20x + 75$

j. $x^2 - 10x - 171$

o. $3x^2 - x - 10$

១៣. ចូរដាក់កន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា (Factorise each of the following.) ៖

a. $4x^3 - 49x$

g. $x^4 - 25x^2$

m. $2x^3 + 3x^2 - 2x$

b. $5x^2 - 20$

h. $49 - x^2$

n. $6x^2 - 7xy - 10y^2$

c. $27a^3 - 48a$

i. $4x^2y - 8xy^2$

o. $(3x - y)^2 - x^2$

d. $9 - (a - b)^2$

j. $4x^2 - (p - 2)^2$

p. $6x^3 - x^2y - 35xy^2$

e. $(x - 3)^2 16y^2$

k. $3x^2 - 12y^2$

q. $81x^5y^3 - 121x^3y^5$

f. $18x^3 - 8xy^2$

l. $(3x - 2y)^2 - (2x - 3y)^2$

១៤. ដោយប្រើលក្ខណៈទូទៅនៃពីជគណិតគណនាតម្លៃនៃកន្សោមនីមួយៗខាងក្រោម ៖

a. 99×101

e. $462^2 - 452^2$

i. $65^2 + 650 + 25$

b. 8001^2

f. $823^2 - 177^2$

j. $41^2 + 738 + 81$

c. 603×597

g. $1.013^2 - 0.013^2$

k. $92^2 - 368 + 4$

d. $201^2 - 99^2$

h. $201^2 - 402 + 1$

l. $15316^2 - 14316^2$

១៥. ចូរដាក់កន្សោម $3x^2 + 26x + 51$ ជាផលគុណកត្តា ។ ដោយប្រើលំនាំនេះ ចូរដាក់ចំនួន 32651 ជាពីរកត្តាផលគុណ ។ Factorise $3x^2 + 26x + 51$. Hence or otherwise find two factors of 32651.

១៦. ប្រសិនបើ $(a + b)^2 = 73$ និង $ab = 6.5$ គណនាតម្លៃនៃកន្សោម $a^2 + b^2$ ។ if the $(a + b)^2 = 73$ and $ab = 6.5$, calculate the value of $a^2 + b^2$.

១៧. ចូរដាក់កន្សោម $a^2 - b^2$ ជាផលគុណកត្តា ។

ដោយប្រើលំនាំនេះចូរគណនា $2030^2 - 2029^2 + 2028^2 - 2027^2$ ។

Factorise $a^2 - b^2$. Hence evaluate the value of $2030^2 - 2029^2 + 2028^2 - 2027^2$.

១៨. ចូរដាក់កន្សោមនីមួយៗ ខាងក្រោមជាផលគុណកត្តា (Factorise each of the following.) ៖

a. *aa*

បេរៀនទី ៤ សមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអន្តរាគមន៍

១ សមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអន្តរាគមន៍

និយមន័យ

សមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអន្តរាគមន៍ជាសមីការដែលមានរាង $ax + b = c$ ឬ $ax = b$ ដែល $a, b \in \mathbb{R}$ ។

ពាក្យទៅ

ចម្លើយនៃសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអន្តរាគមន៍ដែលមានរាង $ax = b$ មានករណីដូចខាងក្រោម ៖

- បើ $a, b \neq 0$ សមីការមានឬសតែមួយគត់គឺ $x = \frac{b}{a}$ ។
- បើ $a \neq 0, b = 0$ សមីការមានឬសតែមួយគត់គឺ $x = 0$ ។
- បើ $a = 0, b \neq 0$ សមីការគ្មានឬស ។
- បើ $a = b = 0$ សមីការមានចម្លើយច្រើនរាប់មិនអស់ ។

២ សមីការដែលមានភាគបែងជាលេខ

ពាក្យទៅ

ដើម្បីដោះស្រាយសមីការដែលមានភាគបែងជាលេខយើងមានជំហានក្នុងការដោះស្រាយដូចខាងក្រោម ៖

- តម្រូវភាគបែងរួចលុបភាគបែងចោល ឬ គុណនឹងភាគបែងរួមរបស់វា ។
- រួចដោះស្រាយសមីការតាមធម្មតា

៣ សមីការដែលមានភាគបែងជាអន្តរាគមន៍

ពាក្យទៅ

ដើម្បីដោះស្រាយសមីការដែលមានភាគបែងជាអន្តរាគមន៍យើងមានជំហានក្នុងការដោះស្រាយដូចខាងក្រោម ៖

- អោយលក្ខខណ្ឌសមីការមុន និង ដោះស្រាយសមីការ (មានន័យថាភាគបែងខុសពីសូន្យ) ។
- តម្រូវភាគបែងរួចលុបភាគបែងចោល ឬ គុណនឹងភាគបែងរួមរបស់វា ។

៤ សមីការដែលអនុទី១ ជាផលគុណនៃកត្តា និងអនុទី២ស្មើសូន្យ

ពាក្យទៅ

សមីការដែលមានរាង $A \times B = 0$ មានចម្លើយទូទៅ $A = 0$ ឬ $B = 0$ ។

៥ ចំណោទសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអន្តរាគមន៍

ផ្នែកលំហាត់មានជំនោះស្របាយ

១. សមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតមានរាង ៖

- a. $ax + b = c$ b. $ax + by = c$ c. $ax^2 + b = c$ d. $a\sqrt{x} + b = c$

២. ចម្លើយនៃសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតមានរាង $ax = b$ ដែល $a \neq 0$ និង $b = 0$ គឺ ៖

- a. សមីការគ្មានចម្លើយ   c. សមីការមានចម្លើយច្រើនរាប់មិនអស់
b. សមីការមានឫសតែមួយគត់   d. សមីការមានចម្លើយតែមួយគត់គឺ $x = 0$

៣. ចម្លើយនៃសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតមានរាង $ax = b$ ដែល $a = 0$ និង $b \neq 0$ គឺ ៖

- a. សមីការគ្មានចម្លើយ   c. សមីការមានចម្លើយច្រើនរាប់មិនអស់
b. សមីការមានឫសតែមួយគត់   d. សមីការមានចម្លើយតែមួយគត់គឺ $x = 0$

៤. ចម្លើយនៃសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតមានរាង $ax = b$ ដែល $a \neq 0$ និង $b \neq 0$ គឺ ៖

- a. សមីការគ្មានចម្លើយ   c. សមីការមានចម្លើយច្រើនរាប់មិនអស់
b. សមីការមានឫសតែមួយគត់   d. សមីការមានចម្លើយតែមួយគត់គឺ $x = 0$

៥. ចម្លើយនៃសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតមានរាង $ax = b$ ដែល $a = 0$ និង $b = 0$ គឺ ៖

- a. សមីការគ្មានចម្លើយ   c. សមីការមានចម្លើយច្រើនរាប់មិនអស់
b. សមីការមានឫសតែមួយគត់   d. សមីការមានចម្លើយតែមួយគត់គឺ $x = 0$

៦. សមីការ $x - 1 = 0$ មានឫសស្មើ ៖

- a. $x = -1$ b. $x = 1$ c. $x = -2$ d. $x = 2$

៧. សមីការ $x - 1 = 1$ មានឫសស្មើ ៖

- a. $x = -1$ b. $x = 1$ c. $x = -2$ d. $x = 2$

៨. សមីការ $x + 2 = 1$ មានឫសស្មើ ៖

- a. $x = -1$ b. $x = 1$ c. $x = -2$ d. $x = 2$

៩. សមីការ $2x + 1 = 5$ មានឫសស្មើ ៖

- a. $x = -1$ b. $x = 1$ c. $x = -2$ d. $x = 2$

១០. សមីការ $-3x + 1 = 7$ មានឫសស្មើ ៖

- a. $x = -1$ b. $x = 1$ c. $x = -2$ d. $x = 2$

១១. សមីការ $3(x + 1) - 1 = 5$ មានឫសស្មើ ៖

a. $x = -1$

b. $x = 1$

c. $x = -2$

d. $x = 2$

១២. សមីការ $3(x + 1) + 2 = 5$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 1$

c. $x = -2$

d. $x = 2$

១៣. សមីការ $(x + 1)(x + 2) = x^2 + 5$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 1$

c. $x = -2$

d. $x = 2$

១៤. សមីការ $7x + 3 = 5x + 13$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 3$

c. $x = -2$

d. $x = 5$

១៥. សមីការ $3 - 3x + 5x = 2x + 2$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 3$

c. គ្មានឫស

d. មានឫសច្រើន

១៦. សមីការ $2x - 4x + 20 = 20 - 2x$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 3$

c. គ្មានឫស

d. មានឫសច្រើន

១៧. សមីការ $6(x - 2) = 3(x - 8)$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 3$

c. $x = -4$

d. $x = 4$

១៨. សមីការ $3x + 5 = 3(x + 2)$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 3$

c. គ្មានឫស

d. មានឫសច្រើន

១៩. សមីការ $6x - 4 = 2 + 6(x - 1)$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 3$

c. គ្មានឫស

d. មានឫសច្រើន

២០. សមីការ $\frac{8x}{5} + 3 = x$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 3$

c. $x = -5$

d. $x = 5$

២១. សមីការ $\frac{3x - 1}{6} - \frac{x + 1}{12} = \frac{x - 5}{4} + \frac{x}{6}$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1$

b. $x = 3$

c. មានឫសច្រើន

d. គ្មានឫស

២២. សមីការ $(x - 1)(x - 2) = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 2$

b. $x = -1, -2,$

c. មានឫសច្រើន

d. គ្មានឫស

២៣. សមីការ $x^2 - 9 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = 3$

b. $x = -3, 3$

c. មានឫសច្រើន

d. $x = 2$

២៤. សមីការ $x^2 - 9 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = 3$

b. $x = -3, 3$

c. មានឫសច្រើន

d. $x = 2$

២៥. សមីការ $x^2 - 6x - 7 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 7$

b. $x = -1, -7$

c. មានឫសច្រើន

d. $x = 1, 7$

២៦. សមីការ $x^2 + x - 2 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 2$

b. $x = 1, 2$

c. $x = -1, -2$

d. $x = 1, -2$

២៧. សមីការ $x^2 - x - 2 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 2$

b. $x = 1, 2$

c. $x = -1, -2$

d. $x = 1, -2$

២៨. សមីការ $x^2 + 3x + 2 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 2$

b. $x = 1, 2$

c. $x = -1, -2$

d. $x = 1, -2$

២៩. សមីការ $x^2 - 3x + 2 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 2$

b. $x = 1, 2$

c. $x = -1, -2$

d. $x = 1, -2$

៣០. សមីការ $x^2 + 5x + 6 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = 2, 3$

b. $x = -2, 3$

c. $x = -2, -3$

d. $x = 2, -3$

៣១. សមីការ $x^2 - 5x + 6 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = 2, 3$

b. $x = -2, 3$

c. $x = -2, -3$

d. $x = 2, -3$

៣២. សមីការ $x^2 + 5x - 6 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 6$

b. $x = -1, -6$

c. $x = 1, -6$

d. $x = 1, 6$

៣៣. សមីការ $x^2 - x - 6 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = 2, 3$

b. $x = 2, -3$

c. $x = -2, -3$

d. $x = -2, 3$

៣៤. សមីការ $x^2 + 2x + 1 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 1$

b. $x = -1$

c. $x = -2, 1$

d. $x = -2, -1$

៣៥. សមីការ $x^2 - 2x + 1 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 1$

b. $x = -1$

c. $x = -2, 1$

d. $x = -2, -1$

៣៦. សមីការ $x^2 - 2x - 3 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 1$

b. $x = -1, 3$

c. $x = -1, -3$

d. $x = -2, -1$

៣៧. សមីការ $x^2 + 2x - 3 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = -1, 1$

b. $x = -1, 3$

c. $x = 1, 3$

d. $x = -2, -1$

៣៨. សមីការ $x^2 - 5x + 4 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = 1, 4$

b. $x = -1, 4$

c. $x = 1, -4$

d. $x = -2, -1$

៣៩. សមីការ $x^2 + 5x + 4 = 0$ មានឫសស្មើ៖

a. $x = 1, 4$

b. $x = -1, 4$

c. $x = -1, -4$

d. $x = -2, -1$

ផ្នែកលំហាត់ត្រិះរិះ

១. ចូរដោះស្រាយសមីការខាងក្រោម៖

- a. $4(x - 5) = 2x - 14$
- b. $x + 7 = -2(x + 8)$
- c. $3(2y - 1) = 5(2z - 1)$
- d. $n - (8 + 4n) = 2(3n - 4)$
- e. $(2m + 3)^2 - (2m + 5) = 4m(m + 4) + 4$
- f. $5p - (8 - p) = 2[-4 - (3 + 5p) - 13]$
- g. $-[k - (4k + 2)] = 2 + (2k + 7)$
- h. $\sqrt{3}(x - 2) - 2x\sqrt{2} = 2(x\sqrt{3} - 3 - x\sqrt{3})$
- i. $6(7x + 8) - 7(6x + 4) = 5(6 + 7x) - 35(x - 1)$
- j. $8(3 - 2p) - 16(1 - p) - 3(p - 4) = 20 - 3p$

២. ដោះស្រាយសមីការ

- a. $\frac{5x}{3} + \frac{9}{8} = \frac{7x}{6} + \frac{3}{16}$
- b. $\frac{2y+1}{3} + \frac{5-y}{4} = 1 - \frac{3y+2}{6}$
- c. $\frac{2(3z-8)}{9} - \frac{5(z-3)}{3} = \frac{3(z-8)}{4} + \frac{17}{36}$
- d. $\frac{3t-5}{8} + \frac{t+12}{12} = 1$
- e. $\frac{x+4}{3} - \frac{x-4}{5} = 2 + \frac{3x-1}{15}$
- f. $1 + \frac{2n}{3} - \frac{1}{2} - n = \frac{1-n}{3}$
- g. $3k + \frac{5k-3}{2} = 37$
- h. $2.4x + \frac{3(x-1.6)}{5} = \frac{8.4x-4.9}{2}$
- i. $\left(\frac{3x}{4} - \frac{2}{5}\right) + \left(\frac{2x}{3} + 0.6\right) - \left(\frac{7x}{12} - 0.3\right) = 5.8$
- j. $x + \frac{3}{2} - \frac{4x-3}{4} = 1 - \frac{5x-12}{6}$
- k. $8(x-2) + 3 = 7x + \frac{2x-1}{2} - 3$
- l. $\frac{(2y+1)^2}{4} - \frac{3(y+2)^2}{6} = \frac{y(y-2)}{2}$
- m. $\frac{(z-2)^2}{3} + \frac{z(z-3)}{5} = \frac{(8z+7)(z-1)}{15} + \frac{4}{5}$

៣. ដោះស្រាយសមីការ

- a. $x(x - 3) = 0$
- b. $(x + 5)(x - 1) = 0$
- c. $(x - 1)^2 - 4 = 0$
- d. $4(x - 1)^2 - (2x - 3)^2 = 0$
- e. $x^2 - 6x = 0$
- f. $2x^2 - 2 = 0$

៤. ដោះស្រាយសមីការ

a. $3x(x - 5) = 0$

b. $5x(3x - 2) = 0$

c. $7y(9y + 4) = 0$

d. $8p(7 - 5p) = 0$

e. $(x - 5)(2x - 7) = 0$

f. $(5x + 9)(8 - 3x) = 0$

g. $(7p - 5)(2 - 9q) = 0$

h. $(6 - 5h)(15 + 11k) = 0$

៥. ដោះស្រាយសមីការ

a. $2x^2 + 5x = 0$

b. $(x + 2)^2 = 0$

c. $7x - 8x^2 = 0$

d. $2x^2 = 7x$

e. $(x - 3)^2 = 25$

f. $(x + 3)^2 = 16$

g. $(2x + 5)^2 = 7(2x + 5)$

h. $(x - 2)^2 = 9(x - 2)$

i. $5(x^2 - 1) = 0$

j. $x^2 - 4 = 12$

៦. ដោះស្រាយសមីការ

a. $2x^2 + 7x - 4 = 0$

b. $5x^2 + 17x + 6 = 0$

c. $2x^2 - 3x - 14 = 0$

d. $12x^2 - 7x - 12 = 0$

e. $12x^2 - x = 6$

f. $6x^2 = x + 15$

g. $9x^2 - 3x = 20$

h. $8x^2 - 22x = 63$

i. $8x^2 + 10x - 3 = 0$

j. $10 - 19x - 15x^2 = 0$

k. $9x^2 - 6x - 120 = 0$

l. $3 - 4x - 7x^2 = 0$

m. $x^2 = 10x + 24$

n. $8 - 18x - 5x^2 = 0$

o. $x^2 + 4 = 8x - 8$

p. $x(2x + 5) = 3$

q. $2x^3 - 5x^2 - 3x = 0$

r. $6x^3 - x^2 = x$

s. $(6x + 5)(x - 1) = -3$

t. $6(x - 1)^2 = 16 - 8x$

៧. ដោះស្រាយសមីការ

a. $(2x - 1)^2 = (4x - 5)(x + 3)$

b. $4(x^2 - 2x - 3) = 5(x - 3)$

c. $(3x - 2)(2x + 1) = (6x + 5)(x - 2) + 7$

d. $6x^2 + x - 3 = 9$

៨. ដោះស្រាយសមីការ

a. $\frac{1}{x} - \frac{1}{x+3} = \frac{1}{36}$

b. $\frac{x-3}{4} + \frac{1}{x-1} = \frac{1}{2}$

c. $9x + \frac{4}{x-1} = 46$

d. $\frac{x-3}{2} = \frac{4}{x+4}$

e. $\frac{3}{x} = \frac{2x-7}{5}$

f. $\frac{2}{x+2} - \frac{3-x}{2} = 0$

g. $\frac{3x-1}{4} - \frac{1}{x} = \frac{3(2x+1)}{8}$

h. $\frac{3x-1}{x-1} - 1 = \frac{2x+8}{x+1}$

៩. ដោះស្រាយសមីការ

a. $\frac{5}{x} = \frac{6}{7}$

b. $\frac{7}{2x} = 3$

c. $\frac{3}{x-2} = \frac{1}{2}$

d. $\frac{5}{x-4} - 3 = 0$

e. $\frac{9}{5-2x} + 7 = 0$
 f. $\frac{2x}{5x-4} + \frac{1}{3} = 0$
 g. $\frac{2}{5x} = \frac{4}{x-1}$
 h. $\frac{7}{2x-1} = \frac{3}{x-4}$
 i. $\frac{x+2}{3} = \frac{2x-1}{14}$
 j. $\frac{2a-5}{7} = \frac{3a+4}{9}$
 k. $\frac{3}{a+1} + \frac{1}{2a+1} = 0$
 l. $\frac{5}{2x-5} - \frac{4}{7x+1} = 0$
 m. $\frac{3}{1+2x} = \frac{5}{3+4x}$

n. $\frac{4}{x} + 1\frac{1}{2} = \frac{5}{2x}$
 o. $\frac{10}{3x} - 2 = \frac{2}{3}$
 p. $\frac{3(x-1)}{2} + \frac{2x}{5} = 0$
 q. $\frac{2}{7x-9} - \frac{5}{6x-7} = 0$
 r. $\frac{3x}{10} + \frac{x-1}{2} = 0$
 s. $\frac{3x}{8} - \frac{x}{4} = \frac{1}{2}$
 t. $\frac{x}{3} - \frac{3(x+5)}{4} = \frac{3}{7}$
 u. $\frac{2x-3}{7} + \frac{3}{4} = \frac{5x-6}{2}$

១០. ដោះស្រាយសមីការ

a. $x = 8 - \frac{7}{x}$
 b. $x = \frac{3}{x+2}$
 c. $\frac{84}{x-4} = 1 + \frac{75}{x}$
 d. $x - 2 = \frac{9}{x-2}$
 e. $3 - x = \frac{8}{x+3}$
 f. $\frac{2x}{2x-3} + 1 = \frac{1}{2-3x}$

g. $\frac{1}{x+2} + \frac{3}{x+4} = \frac{4}{x+3}$
 h. $\frac{3}{x+1} = \frac{8}{x+2} - \frac{5}{x+3}$
 i. $\frac{1}{x+3} + \frac{4}{5} = \frac{x}{4-x}$
 j. $\frac{5}{2x-7} - \frac{6}{x-7} = 0$
 k. $\frac{x}{x-1} + \frac{x}{x+1} = 3 + \frac{1}{1-x^2}$
 l. $\frac{6x}{2x-1} = 2x$

១១. ដោះស្រាយសមីការ

a. $\frac{2x}{3} - 5 = \frac{5x}{2} - 3$
 b. $\frac{x-1}{3} - \frac{5}{12} = x + \frac{1}{4}$
 c. $\frac{x+1}{3} - \frac{7}{18} = \frac{x}{4}$
 d. $\frac{1}{3} \left(\frac{1}{5x} - 3 \right) = \frac{1}{2} \left(2 - \frac{1}{x} \right)$
 e. $\frac{1}{2} (5x+3) + 2 = \frac{1}{3} (1-2x)$
 f. $\frac{3}{5} (2x-5) = 1 - \frac{2}{5} (x+1)$
 g. $\frac{1}{3} (x-3) + 3 = x + 2(x-1)$
 h. $x - \frac{1}{2} = 1 - \frac{x-1}{3}$
 i. $\frac{x-4}{3} - \frac{2x-1}{2} = 4$

j. $\frac{3}{x-4} - \frac{x-5}{(x-4)(2x+3)} = \frac{4}{2x+3}$
 k. $\frac{3t}{(t-1)(3t-2)} - \frac{5}{t-1} = \frac{3}{3t-2}$
 l. $\frac{x-2}{2} = \frac{4x+12}{3x}$
 m. $\frac{x+1}{x-3} = \frac{x+3}{x-7}$
 n. $\frac{4}{x-12} - \frac{4}{x} = \frac{1}{60}$
 o. $\frac{x}{x+3} = \frac{2x-4}{2x+9}$
 p. $\frac{3}{x+1} = \frac{2}{x^2-1}$
 q. $\frac{1}{x} = \frac{1}{20} - \frac{1}{x+30}$
 r. $\frac{x+1}{x-2} = \frac{3x-1}{x-1}$

s. $\frac{1}{x-1} = \frac{1}{2x+1} + \frac{1}{2x-3}$

t. $\frac{1}{x+1} - \frac{2}{x-2} = \frac{1}{3-x}$

១២. ដោះស្រាយសមីការ

a. a

១៣. ដោះស្រាយសមីការ

a. a

ផ្ដោតលំហាត់បន្ថែម ពីឯកសារផ្សេងៗ

បេរៀនទី ៥ វិសមីការដ៏ក្រខ្លីៗមានមួយអន្តរាគ

